

НАУКОВА ХРОНІКА ІНСТИТУТУ ЛІТУРГІЙНИХ НАУК ЗА 2014-2016 РОКИ

2014

- 8–9 лютого в Регентському інституті Перемишля відбувся з'їзд студентів нового трирічного навчального дяко-регентського курсу. Серед 31 зголошених курсантів більша частина – молодь, що свідчить про значне зростання інтересу до традицій і практики церковного співу серед українців Польщі. Традиційно навчання розпочалося спільним молебнем, що його очолив Перемисько-Варшавський митрополит Іван (Мартиняк), який поблагословив учасників і захопив до сумлінної праці. Про важливу місію дяків ішлося в інавгураційній доповіді проф. Юрія Ясіновського, а подальші заняття з курсу сольфеджіо (Наталя Сротинська), вокалу (Олег Цигилик, Ігор Бойко) та літургійного співу (Ярослав Вуйцік) започаткували інтенсивні практичні студії.
- 28 лютого відбулися V Антоновичеві читання, організовані кафедрою музичної медієвістики та україністики ЛНМА ім. М. Лисенка спільно з ІЛН.
- 1 квітня в УКУ відбулася презентація третього тому *Василіянських історичних студій* Провінції Чину святого Василя Великого в Польщі, де опубліковано *Каталог кириличних друків XVI–XVIII століть* з бібліотеки оо. Василіян у Варшаві, який уклав Роман Лепак ЧСВВ. Представили видання протоігумен ЧСВВ у Польщі ієрм. Ігор Герасим та науковий редактор каталогу проф. Юрій Ясіновський. Виступили також дослідники кириличних стародруків д-р Ольга Колосовська, заступник директора Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника, та доцент УКУ Віра Фрис, які високо оцінили каталог. Це видання, повністю підготоване ченцем-василіянином, засвідчує віднову наукової праці ЧСВВ, який у минулому столітті мав великі надбання.
- 23–27 червня в Унівській Свято-Успенській лаврі тривало навчання у X Літній регентській школі, організованій Інститутом літургійних наук УКУ. 30 слухачів з Польщі та України мали інтенсивні практичні заняття у формі богослужень у монастирській церкві, які доповнювалися лекціями з літургіки й уставу, історії літургійного співу та сольфеджіо, вокалу. Викладачами були професори Львівської консерваторії (Ігор Бойко, Наталя Сиротинська, с. Соломія, Юрій Ясіновський), о. Лука Михайлович (ієрм. Унівської лаври) та Ярослав Вуйцік (директор Регентського інституту в Перемишлі).
- 20 листопада відбувся науковий семінар з нагоди 15-літнього ювілею Інституту літургійних наук. До цієї дати видано буклет із бібліографією видань Інституту за останні п'ять років.

2015

- 6 березня в ЛНМА ім. М. Лисенка проходили VI Антоновичеві читання, присвячені 200-літньому ювілею свящ. і композитора Михайла Вербицького. Акція відбулася за діяльної участі ІЛН.

26 березня в каплиці Стрітєння УКУ відбулася урочиста академія до 200-ліття від дня народження о. Михайла Вербицького, зорганізована ІЛН.

18 квітня в Перемишлі відбулася Міжнародна наукова конференція «Отець Михайло Вербицький та його епоха», зорганізована Об'єднанням українців у Польщі та ІЛН, присвячена 200-річчю від дня народження композитора. Матеріали конференції наприкінці липня були опубліковані в *Перемиських Архiepархіяльних Відомостях* (ч. 17) у співпраці з ІЛН. Також у співпраці з ІЛН у Львові було видано спеціальне здвоєне число квартальника *Українська музика* (ч. 1–2) та Літургія о. Михайла Вербицького за автографами композитора та копіями Віктора Матюка.

21 травня у Львівській національній музичній академії ім. М. Лисенка проведено урочисту академію, присвячену ювілеям композитора Йоганна Себастьяна Баха (1685–1750) та його сучасному дослідникові Крістофу Вольфу, проф. Гарвардського університету, який три роки тому подарував Інституту літургії УКУ частину своєї бібліотеки. Після виступів проф. ЛНМА Уляни Граб, аспірантки Катерини Загнітко та студентки ЛНМА Тетяни Ренькас прозвучали твори Баха для флейти у виконанні викладачів і студентів Львівської консерваторії під керівництвом проф. Андрія Карп'яка.

Академію зорганізували Інститут літургії УКУ та кафедра музичної медієвістики та україністики ЛНМА.

29 червня – 4 липня в Унівській Свято-Успенській лаврі відбулася ХІ Літня дяко-регентська школа, слухачами якої були студенти Регентського інституту в Перемишлі (27 осіб) і Львівської консерваторії (4), а також двоє практикуючих регентів. Основною формою занять була практика кліросного співу на Вечірні, Утрени та Літургії. Відбувалися також лекційні та семінарські заняття з предметів: церковний Устав, літургіка, літургійний спів, вокал, сольфеджіо, історія літургійної музики. Лекції і практичні заняття провадили ієрм. Лука Михайлович та ієрм. Онуфрій Кіндратишин, директор Регентського інституту в Перемишлі Ярослав Вуйцік, викладачі консерваторії Олег Цигилик, Юрій Ясіновський, Наталя Сиротинська, Катерина Загнітко. На відкритті Школи її слухачів і викладачів привітав і благословив ігумен Унівської Свято-Успенської лаври ієрм. Ілія.

1–2 жовтня у Львові відбулася ІХ Міжнародна наукова конференція «Візантійсько-слов'янська гимнографія та церковна монодія», організована Інститутом літургійних наук УКУ і кафедрою музичної медієвістики та україністики ЛНМА ім. М. Лисенка. На конференції виступили доповідачі з Литви, Польщі, Росії, Фінляндії та України. Початок конференції благословив митрополит Львівський Ігор Возняк (див. матеріали конференції в першому розділі пропонуваного збірника).

Цікавою акцією конференції стала презентація нових видань: Christian Hannick. *Das Taktikon des Nikon vom Schwarzen Berge: Griechis Text und kirchenslavische übersetzung des 14. Jahrhunderts*. Freiburg 2014. 1276 S.; о. Василь Рудейко. *Христос посеред нас: Впровадження у літургійне богослов'я Церков*

візантійської традиції. Львів: В-во УКУ 2015. 284 с.; Юрій Ясіновський. *Десять ірмологіонів краєзнавчої бібліотеки Анатолія Недільського* / ред. Андрій Ясіновський. Львів: В-во Львівської політехніки 2014; 180 с.; його ж. *Українська церковна монодія в музично-аналітичному дискурсі*. Львів: В-во Львівської політехніки 2014. 84 с.; *Ірмоси канонів на Різдво Богородиці та Воздвиження* / ред. Крістіян Ганнік, Марія Качмар [=Антологія візантійсько-слов'янської та української сакральної монодії, вип. 11]. Львів: Вид-во УКУ 2015. 20 с.; Наталя Сиротинська. *Перло многоцѣнноє: Музично-поетичний світ богородичної гимнографії* / Інститут літургійних наук УКУ; ЛНМА, кафедра музичної медієвістики та україністики. Львів 2014. 336 с.; Степан Максимюк. *Бібліографія українських звукозаписів 1903–1995* / Інститут літургійних наук УКУ; ЛНМА, кафедра музичної медієвістики та україністики. Львів 2014. 116 с.; Καλοφώνια: Науковий збірник з історії церковної монодії та гимнографії, ч. 7 / ред. Кр. Ганнік, Н. Сиротинська, Ю. Ясіновський. Львів 2014. 374 с.

2016

- 29 січня Марія Качмар, науковий працівник ІЛН, успішно захистила кандидатську дисертацію «Музично-структурна організація піснеспівів церковної монодії на основі порівняльного аналізу візантійської, слов'янської та київської нотацій». Захист відбувся на засіданні спеціалізованої Ради ЛНМА ім. М. Лисенка. Офіційними опонентами були знана дослідниця давньої української музики, доктор мистецтвознавства, проф. Київської консерваторії Лідія Корній і кандидат мистецтвознавства, доцент Одеської консерваторії Тетяна Каплун, яка досліджує давню слов'яно-руську церковну монодію.
- 9 лютого в ІЛН відбулася зустріч із композитором Леонідом Грабовським, який тривалий час проживає в США, свого часу був активним учасником руху шістдесятників у Києві, є одним із творців української авангардової музики.
- У лютому вийшла друком збірка *Партесна музика Перемиської єпархії: Рукописні уривки середини XVII – початку XVIII століття* / упоряд., вступ. сл. Вол. Пилипович, Юр. Ясіновський; ідентифікація уривків, реконструкція партитури, передмова Ольга Шуміліна [=Пам'ятки сакральної музики Перемиської єпархії, т. 3 / Регентський Інститут Перемисько-Варшавської архієпархії у Перемишлі]. Перемишль 2015. 258 с. Видання здійснене у співпраці з Інститутом літургійних наук УКУ.
- 3 березня в ЛНМА відбулися VII Антоновичеві читання, організовані ІЛН УКУ спільно з кафедрою музичної медієвістики та україністики ЛНМА ім. М. Лисенка до 99-ї річниці від дня народження видатного українського музиколога, диригента і музично-громадського діяча Мирослава Антоновича (1917–2006). Тематика доповідей і повідомлень зосереджена навколо давньої української музики, еміграційної музики та музикології.
- У березні вийшов друком черговий, 12-й випуск «Антології візантійсько-слов'янської та української сакральної монодії» – *Ірмоси канонів на Введення Бо-*

городищі в храм і на Воскресіння / упоряд., комент., вступ Юрій Ясіновський, ред. Крістіян Ганнік, Марія Качмар. Львів: Видавництво УКУ 2016. 20 с. Це спільне видання Інституту Східних Церков Баварського університету ім. Юліюса-Максиміліяна у Вюрцбурзі та ІЛН УКУ.

26 червня – 2 липня в Унівській Свято-Успенській лаврі відбувалася XII Літня регенська школа, зорганізована ІЛН та Регентським інститутом Перемисько-Варшавської архієпархії УГКЦ. Слухачами Школи були 17 вихованців Регенського інституту в Перемишлі – як цьогорічного випуску, так і попередніх. Основною формою занять була практика кліросного співу Вечірні, Утрені та Літургії (відправляли отці-студити Онуфрій і Лука). Практичне спрямування також мали Устав (о. Онуфрій, о. Лука), літургійний спів (директор Регентського інституту в Перемишлі Ярослав Вуйцік), сольфеджіо (д-р Марія Качмар), вокал (проф. Олег Цигилик). Цікавими були лекції зі Святого Письма в контексті трансформації історії спасіння від Старого Завіту до Нового (проф. УКУ о. Петро Іськів). Про історію літургійного співу та відновлену бібліотеку Унівської Лаври розповів проф. Юрій Ясіновський. На закритті слухачів Школи привітав настоятель лаври о. Макарій і розповів про життя обителі.

На початку жовтня вийшов друком збірник монодійних українських піснеспівів *Стихирар*, зібраний і підготований до друку ієрм.-студитом Лукою (Михайловичем). 14 жовтня, на свято Покрову Пресв. Богородиці, відбулася його презентація у Львівській духовній семінарії Святого Духа. Важливою складовою презентації у Львові, а також у Києві та інших містах України було виконання цих піснеспівів парафіяльним кліросним хором Свято-Іванівської лаври у Львові під батугою ієрм. Луки.

22 грудня відбувся науковий семінар, присвячений 90-літтю від дня народження композитора і дослідника церковної музики Ігора Соневицького (1926–2006). Архів і нотна бібліотека композитора за його заповітом був переданий до УКУ, в ІЛН. Вступне слово виголосила проф. консерваторії Стефанія Павлишин. Канд. мист. Марія Качмар, науковий працівник ІЛН, розповіла про архів і нотну бібліотеку, які опрацювала декілька років. Наголосила на унікальності архіву, в якому зберігаються як матеріали творчої і наукової діяльності Соневицького, так і велика колекція творів церковної музики, зокрема найбільша збірка в одному сховищі композицій Артема Веделя, життя і творчість якого Соневицький досліджував і 1966 року опублікував монографію про композитора (єдину на сьогодні). Ознайомила й з іншими раритетами архіву, де зберігаються, зокрема, 22 листи патріарха УГКЦ Йосифа Сліпого. На закінчення семінару відбувся невеликий концерт із творів ювілята, а також було показано фільм про нього, створений вдовою композитора Наталією Палідвор-Соневицькою.

Семінар, який відбувся в ЛНМА, зорганізували ІЛН УКУ і кафедра музичної медієвістики та україністики ЛНМА.